

STJERNESKUDDET

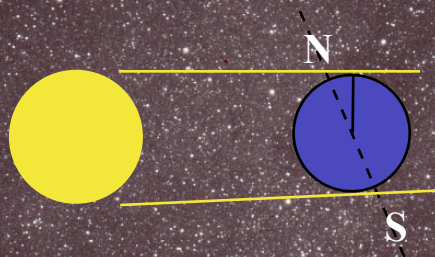
MEDLEMSBLAD FOR ØSTJYSKE AMATØR ASTRONOMER

I skygge for solen

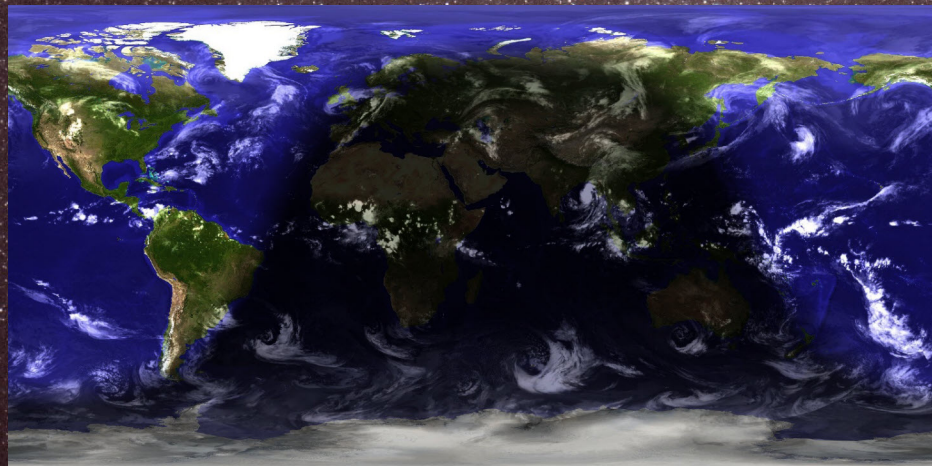
v/ Steffen Buus

Jeg tror aldrig, jeg har mødt nogen, som ikke glædede sig til det blev sommer, men for amatørastronomer som os, er der også en stor ulempe ved sommeren. Det er så frygteligt lyst, at vi ikke kan observere andet end de mest klare objekter. Illustrationerne på denne side viser, hvordan Solens

Den blå planet

fortsættes på side 6

26. juni omkring midnat i Danmark

JUNI

2007

ØSTJYSKE AMATØR ASTRONOMER

Ole Rømer Observatoriet
Observatorievejen 1
8000 Århus C

www.oeaa.dk

Formand/Webmaster:

Torben Tastrup
Tagmosevej 21H
8541 Skødstrup
86993467
ttau@tocobs.org

Kasserer:

Mette Christensen
Nedergårdsvej 65C
Skejby
8200 Århus N
86109845

Torben

Steffen

Mette

Lars

Næstformand/Redaktør:

Steffen Buus
Skejbyvej 103
8240 Risskov
86219535
steffenbuus@stofanet.dk

Bestyrelsesmedlem:

Lars Buske Nielsen
Jebjergvej 38, Jebjerg
8870 Langå
86993542
lars@buske.dk

Referat af klubmøde den 10. maj 2007

Referent: Torben

Jeg har modtaget en mail fra Ph. D. associate professor Kristian Pedersen vedrørende kick off møde i anledning af astronomiens år 2009. Se hele mailen fra side 4.

I ØAA skal vi finde ud af, om vi på nogen måde kan og vil bidrage til arrangementet i 2009. Der er selvfølgelig lang tid til, men inden man får set sig om er tiden gået. Derfor vil jeg på et kommende møde tage emnet op, så tænk lidt over, hvor vores klub kan bidrage.

Hans har bygget observatorium

Hans Nielsen har fået bygget sig et observatorium, og han og jeg har mailet lidt om et klubbesøg ude os ham. Hans vil godt ved et kommende møde lave en lille introduktion, og så kan vi måske finde en dato.

Klubtur til Brorfelde

Vi har i nogen tid talt om, at vi burde gentage successen med en klubtur til Sjælland. For mange år siden var vi på besøg i Brorfelde, resterne af Ole Rømers observatorium, Tusculanum i Vridsløsemagle og endelig besøgte vi i Tåstrup Ole Rømer Museet, der i dag jo hedder Kroppedal museet.

Aftenens foredrag var af Jens Jacobsen fra Egeskov.

Jens fortalte om spejlslibning, og han begyndte helt fra starten med udvælgelse af ”blanks”, eller glasskiven som spejlet skal slibes i. Jens har efterhånden nogle spejle på samvittigheden – det seneste han har slebet og poleret er et 10 tommer spejl, som han efter stort arbejde fik poleret til en Strehl-værdi på omkring 98, hvilket er overordentlig fint.

Vi fik indblik i de forskellige teknikker som man benytter sig af for at tilvirke en glasskive, så den til sidst fremstår som et færdigt spejl. Spejlslibning er en udfordring for tålmodigheden, for det første fordi det er en tidskrævende opgave at polere spejlet til en perfekt kurve, og også fordi opmålingen af spejlet ikke kan foregå umiddelbart efter at man har poleret på overfladen. Spejlet skal hvile en eller to timer, inden man kan foretage præcise målinger af spejlfladens kurve. Der var på aftenen kommet et par nye folk, som netop havde interesse for spejlslibning.

Jens brugte mere end den afsatte time, for der var nok at fortælle om, så mødet sluttede først omkring kl. 22:15. En interessant aften.

Torben

INVITATION TIL KICK-OFF MØDE FOR INTERNATIONAL YEAR OF ASTRONOMY 2009'

Tirsdag d. 22. maj kl. 16.00-18.00

Den Sorte Diamant, mødelokale Holberg, Det Kongelige Bibliotek, København.

Kære Torben, Østjyske Amatør Astronomer

2009 er af UNESCO udnævnt til 'International Year of Astronomy', på opfordring af Den Internationale Astronomiske Union. Anledningen er, at det i 2009 er 400 år siden Galileo lavede sine banebrydende observationer af himlen med kikkert. Observationer som førte til et helt nyt verdensbillede.

I lighed med 'International Polar Year' 2007-08 og 'World Year of Physics' 2005 vil der være en hel vifte af nationale og internationale aktiviteter. Med den enorme fascinationskraft som universet/rummet/astronomi har og de mange bånd til fysik, filosofi, biologi, geologi, historie, teknologi,...er astronomiåret en unik mulighed for at få sat fokus på naturvidenskab i meget brede kredse. Og ikke mindst den store indflydelse, som astronomien har på vores verdensopfattelse.

For at igangsætte planlægningen af aktiviteter i astronomiåret indkaldes du til 'kick-off møde' tirsdag d. 22. maj, kl. 16.00-18.00 i Den Sorte Diamant, mødelokale 'Holberg'.

Programmet for mødet er

- Kort præsentationsrunde af deltagere
- Præsentation af astronomiåret
- Eksempler på danske aktiviteter
- Diskussion af danske aktiviteter
- Køreplan for det videre arbejde
- Evt.

Til mødet er inviteret danske organisationer, institutter og enkeltpersoner, der kunne tænkes at bidrage til aktiviteter i astronomiåret.

Intentionen er på mødet at få et overblik over de potentielle aktive deltagere i astronomiåret, og hvilke typer aktiviteter der kan gå i luften i 2009. Desuden vil der blive nedsat interesse/arbejdsgrupper inden for specifikke områder, så der kommer skub i den specifikke planlægning og koordinering. Der er meget vide grænser for aktiviteter, de skal bare falde inden for de overordnede rammer, se

mere på astronomiårets internationale web side www.astronomy2009.org
Jeg håber, at du/din organisation har lyst til at være med til at sætte fut i 2009 ved at bidrage med nogle spændende, sjove og tankevækkende aktiviteter. Jeg håber virkelig, at vi kan udnytte denne enestående chance til at få lavet nogle aktiviteter, der involverer en stor del af befolkningen, og ikke blot bliver et par møder for kendisser med nogle fine skåltaler!

Efter dette møde vil det meste af den overordnede planlægning og koordination foregå pr. elektronisk kontakt. Der planlægges ét nationalt møde mere i 2007 og formentlig 2 nationale møder i 2008.

Jeg vil meget gerne (senest d. 16. maj) have en tilbagemelding på kp@dark-cosmology.dk fra dig om

- (i) du kommer til mødet d. 22. maj
- (ii) er interesseret fremover at få informationer om aktiviteter i astronomiåret

Hvis du er forhindret i at komme til mødet (eller mener en anden/flere fra din 'organisation' er oplagt deltager(e) i mødet), er du meget velkommen til at sende en anden/flere repræsentanter til mødet - men lad mig det lige vide på forhånd. Og er der oplagte folk, som ikke er inviteret til mødet, så send en mail til mig med kontaktoplysninger og to ord om hvorfor de skal med til mødet. Jeg har vedhæftet en liste over alle, der foreløbigt er inviteret med til mødet.

Jeg vil også meget gerne have idéer og tanker om aktiviteter i astronomiåret tilsendt før mødet (bare et par linier), så vil jeg cirkulere et idékatalog lige før mødet.

Mvh.

Kristian Pedersen

Jeg er af Astronomisk Udvalg blevet udpeget som national koordinator for danske aktiviteter i astronomiåret. Astronomisk Udvalg er et nationalt udvalg, som koordinerer og rådgiver om planlægning af dansk astronomi, nedsat af de astronomiske forskningsgrupper i Danmark på Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet, og Danmarks Rumcenter, Danmarks Tekniske Universitet. Udover at være aktiv forsker i astronomi de sidste 10 år har jeg være involveret i formidlingsaktiviteter på radio, TV, web og de trykte medier de sidste 15 år. Min rolle som national koordinator er primært at sætte initiativer igang, koordinere aktiviteter og være bindeled mellem aktører i Danmark og aktører i andre lande.

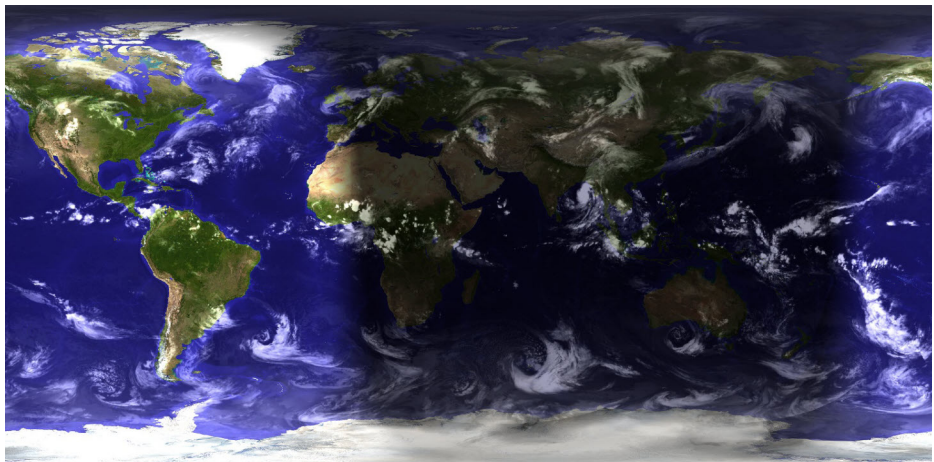
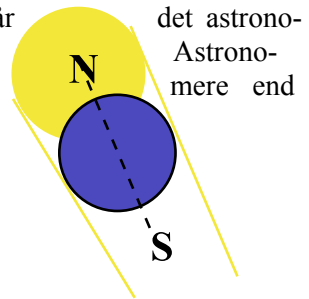
I skygge for solen

Fortsat fra forsiden

stråler rammer Jorden den 26. juni omkring midnat i Danmark. Prøv at sammenligne med illustrationen nederst på siden, der viser Jorden omkring dansk solnedgang den 10. marts. På illustrationen på forsiden kan du se, at der fra det nordlige Norge (polarcirklen) og nordpå stadig er sol, selvom det er midnat. Du kan også se at jo længere sydpå du bevæger dig, jo længere siden er det, at solen er gået ned. Derfor er det for amatørastronomer ikke så fordelagtigt at bo i Danmark om sommeren, fordi Solen kun er under horisonten nogle få timer, og der derfor aldrig bliver rigtigt mørkt. Jeg har ikke lavet illustrationer, som viser hvordan mørket fordeles sig om vinteren, men vi ved selvfølgelig, at det forholder sig lige modsat. Her er det os som af massere af mørke timer, men så er det til gengæld koldt.

På tabellen øverst på næste side kan du se, hvornår miske tusmørke ophører, og der bliver helt mørkt. miske tusmørke er defineret ved, at Solen skal være

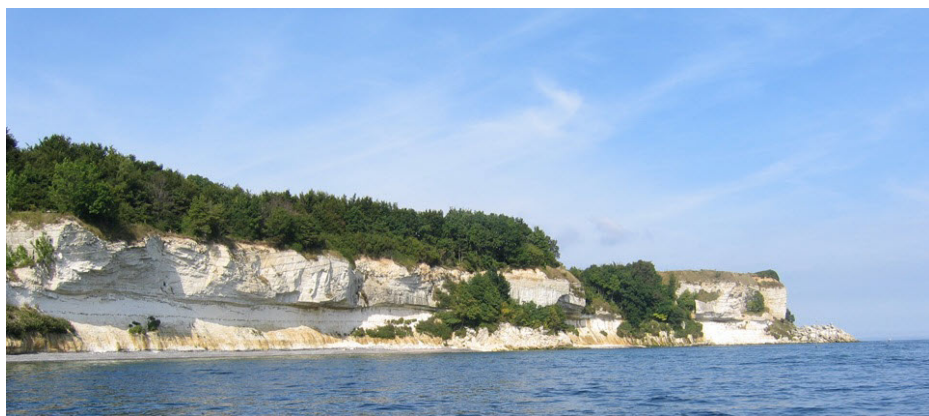
Det er lidt svært at vise på en 2D tegning, men Solen er "bagved" Jorden, så dens stråler rammer ind på siden af Jorden rotationsakse, hvilket betyder at dagen er lige lang (på forårs-jævndøgn), uanset hvor på Jorden man er.

Jorden den 10. marts omkring solnedgang i Danmark. Den illustration og den tilsvarende på forsiden, er lavet med Software MacKiev's 3D Weather Globe & Atlas

	DANMARK	PARIS	ROM
2. maj	23:17	21:24	20:49
19. juni	Ikke helt mørkt	23:21	21:51
5. juli	Ikke helt mørkt	23:05	21:48
21. juli	Ikke helt mørkt	22:26	21:31
6. august	Ikke helt mørkt	21:43	21:04
22. august	23:23	21:01	20:33

18 grader under horisonten. I Danmark bliver der slet ikke helt mørkt i ca. 2½ måned, i Paris har man lige nøjagtig et par helt mørke minutter omkring Sankt Hans, mens der i Rom er timer hele sommeren at observere i mørke.

Astrotræf på Stevns Natur Center

5. - 7. oktober afholdes et astronomisk træf på Stevns Natur Center. Træffet byder på observationer under Stevns mørke stjernehimmel, mulighed for erfaringsudveksling med astronomi-interesserede fra hele landet og naturoplevelser ved Stevns Klint, som er astronomisk interessant, da spor i klinten fortæller om et gigantisk meteoritnedslag for 65 millioner år siden. Kristian Pedersen fra Københavns Universitet holder foredrag om "gammaglimt og det mørke univers" og Morten Bech Kristensen fortæller om fotografi af solsystemets objekter med simple midler. Træffet arrangeres af Astronomisk Selskab og Astronomisk Forening for Køge Bugt, men er åbent for alle interesserede. Pris 250 kr/person inkl. underholdning, seks måltider og overnatning på naturcenterets sovesal.

Se også:

www.afkb.dk/stevns

JUNI-MØDET

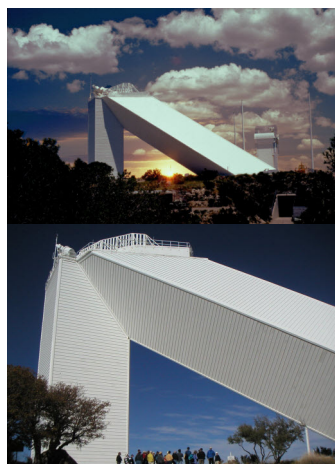
Torsdag den 14. juni kl. 19.30

Medlemmernes aften

Det er den medlemsmødedag, hvor solen er længst oppe, så derfor satser vi på at kunne observere solen gennem klubbens teleskop og dets H-alfa filter. Hvis nogle af jer har teleskoper med tilhørende solfiltre, så tag dem endelig med.

Vi skal også snakke om emner til medlemsmøderne i september og oktober.

Herudover er der frit slag. Medbring udstyr du gerne vil vise frem eller har problemer med. Tag billeder med du har taget af stjernerhimlen. Kort sagt ordet er frit.

**McMath-Pierce
Solar Observatory**

Meddelelse fra redaktøren:

Der udkommer ikke noget Stjernes kud i juli måned, og da der heller ikke er sommermøde i år, ønsker Stjernes kuddets redaktør god sommer, med håb om at mørket snart vender tilbage.

Kommende møder

9. august

Besøg hos Mogens Blichfeldt

13. september

11. oktober

15. november

Generalforsamling

13. december

Julemødet

Deadline for indlæg er mandag den 23. juli